

کتابخانه امام خمینی
موسسه مطالعات و تحقیقات اسلامی

نهضت آزادی ایران

جنگ ایران و عراق

سخنان

دکتریدالله سجابی

درمجلس شورای اسلامی

نهضت آزادی ایران

بیتوماه ۶۲

جنگ ایران و عراق - سخنان دکتریدالله سحابی درمجلس شورای اسلامی

ناشر: نهضت آزادی ایران

تیراژ: ۱۰/۰۰۰ جلد

چاپ اول / تیرماه ۱۳۶۲

چاپ . احمدی

کلیه حقوق طبع محفوظ است . نقل از مندرجات فقط با ذکر نام ما خدما مجاز میباشد .

بسمه تعالی

مقدمه

در تاریخ ۵ خرداد ماه ۶۲ جناب آقای دکتر یدالله سبحانی ، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی طی نطق قبل از دستور خود مطالبی را درباره جنگ و ضرورت اطلاع ملت و نمایندگان مجلس از نحوه پیشرفت آن ، و هم چنین درخواستهای مکرر جمعی از نمایندگان مجلس جهت تشکیل جلسه غیرعلنی ابراز داشتند .

دراین مجموعه ، متن کامل سخنان ایشان و نامه‌های نمایندگان مجلس همراه با توضیحاتی جهت اطلاع عموم منتشر میگردد . امید که مفید افتد .

روابط عمومی

نهضت آزادی ایران

خرداد ۶۲

متن نطق قبل از دستور آقای دکتر یدالله سبحانی
در مجلس شورای اسلامی

بسم الله الرحمن رحيم

" علی الله توکلنا ربنا افتح بیننا و بین
قومنا بالحق و انت خیر الفاتحین "

با سلام و صلوات بر سید کائنات و خاتم پیغمبران و همه انبیاء و اولیاء و خصوصا " مولى حجةابن الحسن العسکرى (عجل الله تعالى فرجه) رحمت و مغفرت پروردگار به روان پاک شهیدان راه اسلام و وطن که در دفاع از دین و حریم مملکت عاشقانه خون پاک خویش را نثار نمودند و دعا برای رزمندگان سلحشور که به رهبری فائقه رهبر انقلاب در مقابل تعدی صدام بدفرجام که نمونه جنایات مستمر او بمباران و کشتار مردم بی گناه بانه هنگام دیروز است . و تحریکات شیطانی شرق و غرب و دشمنان و بدخواهان مقاومتها نموده و عزت و شرف بی سابقه‌ای را در تاریخ ملت ما پدید آورده‌اند . جامعه فعلی ما که در انتظار حکومت عدل الهی و در آرزوی تحکیم مبانی جمهوری اسلامی و در اشتیاق زندگی با استقلال و آزادی و برادری است . در این ایام روزگار سخت و پر حادثه‌ای را طی می‌کند و با مشکلات فراوان درگیر است که به ناچار باید در رفع آنها کوشید تا از مهلکه آنها خلاصی یافت . غلبه بر این مشکلات نیز جز

با همت و اخلاص و تفاهم و گذشت و تبادل علم و فکر آنها با یاد و استعانت از خداوند امکان پذیر نمی باشد. مسائل موجود در زندگی ما بسیار است. اما در میان آنها یکی از همه بالاتر و پراثر تر و حتی مانع و حاجبی برای انجام هر اصلاح دیگر می باشد و آن مساله جنگ است که امروز می خواهم چند کلمه راجع به آن در مجلس محترم عرض کنم:

جنگ فعلی با عراق همانطور که از بیانات بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران هم شنیده ایم نه فقط مهمترین مساله فعلی مملکت ما است، بلکه مهمترین رویداد تاریخ چند هزار ساله کشورمان چه از نظر ارزشهای اعلی شهادت و ایثار و فداکاری و افتخار و پیروزی و چه از لحاظ کمیت و کیفیت صدمات و خسارات و تلفات که بر نسل شهید پرور حاضر ایران و نسلهای آینده وارد شده است، نیز می باشد. اینجانب ضمن تعظیم خدمات والای رزمندگان جان برکف و ایثارگران بی نام و نشان هموطن چون از سیاستهای دفاعی و نحوه عمل شورای عالی دفاع اطلاع ندارم و یا اطلاع کافی ندارم، نمی خواهم بیان و یا اظهار نظری نسبت به شورای مزبور و متصدیان دفاع کشور داشته باشم. ولی نسبت به مجلس که حق رسیدگی در کلیه امور کشور را دارد و با توجه به وظیفه دینی و مسئولیت قانونی که به مانند شما در برابر قانون اساسی و ملت عزیز ایران و موکلین خود دارم، عرایض فشرده ای را که ناگزیر از اختصار آن هستم به استحضار می رسانم. در مجلس در جریان جنگ و در هر موقع مقتضی غالب نمایندگان آثار جنگ و آسیبهای حاصل از آن را منعکس نموده اند و این آقایان همواره جنایات صدامیان و همکاران شرق و غرب بدکار آنها و خرابیهای حاصله و تلفات جانگداز و همدردی با مصدومین و عزاداران و کمکهای بی ریا و ایثارگریهای بی سابقه مردم را برای ثبت در تاریخ و جلب توجه اذهان بازگو کرده اند ولی در مجلس شورای اسلامی از جنبه های اجرایی جنگ از قبیل جنبه انسانی، جنبه فنی و خصوصا " جنبه های سیاسی که اصولاً جزء لاینفک عملیات نظامی است تا حدی که بتوان در جلسات علنی ویا در جلسات غیر علنی مطرح نمود جز در اوایل جنگ گفتگویی بعمل نیامده است و مسئولان و فرماندهان هم

از این مقولات تا همان حدکه وظیفه آنان اقتضاء دارد و قابل طرح در مجلس باشد ، گزارشی نداده‌اند و نظر مشورتی نمایندگان مطلع و ذی نظر را جویا نگردیده‌اند وقتی خدای متعال پیغمبر گرامی و برگزیده‌اش را باآنکه به نص قرآن " نذیر مبین " و متصف به "خلق عظیم" است و اطاعت از او را تالی تلو اطاعت از خودش قرار داده و واجب شمرده است و معذک به مصداق دستور " وشاورهم فی الامر " او را موظف و مقید به مشورت با اهل نظر و مجریان هرام کرده است . پس چگونه ممکن است که تصمیم‌گیرندگان راجع به جنگ خود را مصون از خطا و اشتباه دانسته و با تصوراتی مشورت با صاحب نظران بی غرض را غیر ضرور بدانند و از همین جا نگرانی مؤمنان و علاقه‌مندان به دین و وطن و جمهوری را نسبت به حسن ختام جنگ برانگیزند . اینجانب خودم تذکر و معترفم و درعریاضی که نموده‌ام چند بار تکرار کرده‌ام که تمام مسائل مربوط به جنگ و مخصوصاً " موضوعهای فنی و تاکتیکی و استراتژیکی آن که باید محرمانه و محفوظ باشد ، نباید در جلسات علنی به بحث گذاشته شود و در جلسات غیرعلنی هم با رعایت احتیاطهای لازم فقط در مسائل محوری و کلی دفاع و جنگ باید به گفتگو پرداخت . ولی نمایندگان ملت که شرعاً " قانوناً " ناظر و مشاور در امور اجرائی مملکت هستند نباید از همان مسائل محوری و کلی هم بی‌اطلاع بمانند و کمک فکری هم نکنند و به نظر من اگر آنطور که باید در این موضوع عمل می‌شد به برکت تضمینی که خداوند علام در مشورتهای بجا و خیرخواهانه قرار داده است و به برکت خون شهیدان راه حق و ایثارگریها و فداکاریهای مردم حق پرست شمرهای سریعتر و باشکوهتر از این جنگ تحمیلی عاید ما می‌گردید . بنابراین سابقه و سائقه بود که در شهریور ماه گذشته یعنی در حدود نه ماه قبل بیش از ده نفر از آقایان نمایندگان و از جمله اینجانب از مقام محترم ریاست مجلس شورای اسلامی بر طبق اصل ۶۹ قانون اساسی تشکیل یک جلسه غیرعلنی را نمودند به این منظور که نمایندگان محترم در یک محیط محفوظ و آزاد و به دور از سوء تعبیر و سوء تفاهم و به دور از سوء استفاده‌های تبلیغاتی و اطلاعاتی دشمنان اطلاعات و نظریات مسئولان خدمتگزار را نسبت

به واقعیات و امکانات و ضروریات جنگ تا آن اندازه که قابل ذکر در جلسه باشد بشنوند و سپس با وجدان آرام و پاک و با احساس مسئولیت الهی و ملی که دارند آنچه بنظرشان می‌رسد ارائه پیشنهاد برای احتراز از نابسامانی و حصول پیروزی قطعی و سریعتر بنمایند. اما متأسفانه ترتیب اثری به این درخواست داده نشد.

چندی بعد هم شنیدم که جمع دیگری از نمایندگان چنین تقاضا را جداگانه نیز نموده‌اند. چون در تاریخ چهار اردیبهشت ماه گذشته یادآوری کتبی مجددی با امضاء دوازده نفر تقدیم مقام ریاست گردید که باز برخلاف انتظار و به دور از اصول پارلمانی مورد توجه قرار نگرفت و حتی یک جواب شفاهی ساده و یا توضیح حضوری به آن داده نشد از این جهت اینجانب که یکی از یادآوران و امضاء کنندگان آن نامه بودم ناچار شدم که از باب تکمیل وظیفه و اتمام حجت مبادرت به این عرایض مختصر در مجلس محترم نمایم. امید است که رحمت و هدایت خدای منان و دعای خیر صاحب‌دلان راه گشای پیروزی و رستگاری ملت عزیزمان باشد. والسلام علیکم ورحمه‌الله وبرکاته.

توضیح نهضت آزادی ایران پیرامون نطق قبل از دستور آقای دکتریدالله‌سحابی

هموطنان عزیز

قریب سی و پنجاه از جنگ خانمان برانداز تحمیلی عراق علیه ایران میگذرد، جنگی که حیات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، نظامی و مالی میهن ما را شدیداً تحت‌تاثیر خود قرار داده است و اثرات آن چنان عمیق است که سالیان دراز باقی خواهد ماند.

در این جنگ که طی قرنهای گذشته از جهات عدیده و ابعاد گوناگون بیسابقه بوده‌است، ملت ما فداکاری‌ها و ایثار و از خودگذشتگی‌های بی‌نظیری را نشان داد و همین امر یکی از موجبات عمده و اصلی پیروزیهای مرحله‌ای ایران و فتح خرمشهر و اخراج سربازان آرتش متجاوز بعث عراق از سرزمین‌های اشغالی گردید.

نهضت آزادی ایران، بارها نظرات خود را در مورد جنگ و شرایط خاتمه آن ابراز و اعلام داشته است.

در قطعنامه چهارمین کنگره نهضت آزادی ایران (کنگره شهیدچمران‌آبان ۱۳۶۰)، در بند چهارم تحت‌عنوان "جنگ و رزمندگان و شهداء" آمده است:

" نهضت آزادی ایران جنگ تجاوزکارانه عراق علیه ایران را محکوم کرده و آنرا بخشی از تحریکات و توطئه‌های ابرقدرتها، بخصوص امریالیسم آمریکا و صهیونیسم علیه جمهوری اسلامی ایران میدانند و دفاع کامل از استقلال و تمامیت ارضی کشور و تجهیز و تمرکز تلاشها و نیروهای ملی را برای پیروزی در جنگ تا اخراج متجاوزین واجب و

و ضروری میدانند .

نهضت آزادی ایران با تجلیل فراوان از نیروهای نظامی و سپاه پاسداران و بسیج و نیروهای نامنظم داوطلب و عشایری و با درود بسیار به شهدای حماسه آفرین کربلای جنوب و غرب پیروزی نهائی سپاه اسلام و شکست و نابودی دشمن متجاوز را از درگاه حضرت احدیت مسئلت می نماید .

نهضت آزادی ایران به مردم قهرمان شهرها و روستاهای مناطق جنگی خصوصا " دزفول و آبادان و اهواز و خرمشهر که علیرغم بمباران های ناجوانمردانه دشمن ، دلیرانه مقاومت می کنند و مایه غرور و افتخار اسلام و ایران شده اند درود و سلام می فرستد و از مردم فداکار پشت جبهه ، در شهرها و روستاها که با کمک های ایثارگرانه خود موجبات تقویت جبهه جنگ و ادامه مقاومت رزمندگان اسلام را میسر ساخته اند سپاسگزاری می نماید . بر دولت جمهوری اسلامی است که خدمات صادقانه و راستین همه اقشار ملت را بدور از هرگونه تعصب گروهی پذیرا باشد .

نهضت آزادی ایران ضمن ابراز همدردی همه جانبه با آوارگان جنگ ، رسیدگی هرچه بیشتر دولت و مقامات مسئول را بوضع این هموطنان عزیز خواستار است و از برادران و خواهران ایمانی در سراسر کشور درخواست می کند از این هموطنان با آغوش باز استقبال کنند و در غم و ناراحتی آنان شرکت جویند .
نهضت آزادی ایران معتقد است که :

۱ - برای پیروزی در جنگ دولت ایران میبایستی بموازات فعالیت های نظامی علیه ارتش تجاوزگر عراق ، فعالیت های شایسته مناسبی را در سطح جهانی در بخش های سیاسی ، دیپلماسی و تبلیغاتی آغاز نماید .

۲ - دولت ایران تنها وقتی باید آتش بس را بپذیرد که با عقب نشینی

و خروج فوری و بلاقید و شرط تمامی نیروهای دشمن از خاک ایران همراه باشد .

۳ - پس از اجرای آتش بس و تخلیه کامل مناطق اشغالی هیئتی برای مذاکرات جهت تعیین تکلیف غرامت خسارات وارده و اختلافات دو کشور معین گردد . "

در قطعنامه پنجمین کنگره نهضت آزادی ایران مورخ اسفندماه ۶۱ نیز تحت عنوان " در قبال جنگ " مواضع نهضت آزادی بشرح زیر بیان شده است :

" بموجب آیه کریمه " و عسی ان نکرهوا شیئا و هو خیرلکم و عسی ان تحبوا شیئا و هو شرلکم " (۱) ، نهضت آزادی ایران ، ضربه اولیه ناجوانمردانه ارتش عراق را مصداق " عدو شود سبب خیر اگر خدا خواهد " تلقی نموده ، همواره از خونسردی ، توکل و تصمیم مسئولین و از شهامت ارتشیان و شجاعتهای پاسداران و نیروهای مردمی (بسیج) تجلیل کرده پایداری و پیروزی رزمندگان را که برجسته‌ترین افتخار و امید تاریخ ایران میباشند آرزو نموده است . در عین حال مکررا " پیشنهاد کرده که برای پیروزی درجنگ ، دولت بموازات اجرای عملیات نظامی علیه ارتش تجاوزگر عراق فعالیت‌های شایسته‌مناسی را در سطح جهانی در بخش‌های سیاسی ، دیپلماسی و تبلیغاتی آغاز نماید . بنظر نهضت آزادی ، بعداز فتح خرمشهر که موفقیت ممتازی در جهت نظامی ، سیاسی و اسلامی برای ایران پیدا شده و خصم خود را ناچار دیده بود راه توبه و تسلیم پیش‌گیرد و همسایگان حاضر شده بودند تضمین‌هائی بدهند ، دولت میتواندست به مصداق آیه کریمه

(۱) بقره / ۲۱۶ - چه بسا شما چیزی را ناگوار شمارید ولی بحقیقت خیر و صلاح شما در آن بوده و چه بسا که شما دوستدار چیزی هستید که در واقع شر و فساد شما در آنست .

"وان جنحوا للسلم فاجنح لها وتوكل على الله انه هو السميع العليم"
(۲) از فرصت های مناسبی که برای اتخاذ و اعمال خطمشی های موثر جهت ختم موفقیت آمیز جنگ فراهم شده بود استفاده کرده و مطابق مصالح و منافع ملت ایران اقدام نماید .

اما بدلیل ارزیابی های غیرواقع بینانه و رویدادهای بعدی بطور مناسب از آن شرایط و فرصت ها استفاده نشده است .

متأسفانه مردم خیراندیش هم امکان ابراز نظر داده نشده و حتی با تقاضای مکرر بعضی از نمایندگان مجلس (حدود ۵۰ نفر) برای تشکیل جلسه ای غیرعلنی و خصوصی بمنظور کسب اطلاع و اظهار نظر درباره مسائل و شرایط جنگ تا این تاریخ موافقت نگردیده است . اینک نیز با نگرانی از اینکه عاقبت الامر در وضعی مشابه با آزادکردن آخر وقت گروگانها که موجب از دست دادن شرایط مساعد و امضای عجولانه قرارداد زیانبار با آمریکا (بیانیه الجزایر) شد، قرار نگیریم و انقلاب اسلامی ایران با آنهمه شهید و ضایعات دست خالی از معرکه برنگردد، نهضت آزادی عقیده دارد با توجه باینکه خداوند حکیم رحیم برای بندگانش پس از پیروزی و خاموشی فتنه ، خواهان سلامت و صلح و امنیت و محیط سازندگی و برکت است چنانچه هنوز هم شرایط مساعد و بسودایران باشد اقدام عاجل و شرافتمندانه و حق طلبانه ای برای سرفراز بیرون آمدن از این ابتلای الهی صورت گیرد ."

علاوه براینها ، نهضت آزادی ، بعنوان یک جمعیت سیاسی - اسلامی ، که متعهد به حفظ و دفاع از مصالح و منافع ملت ایران میباشد در هر فرصت مناسبی ، نظرات خود را در این امر حیاتی اعلام داشته است . مضافاً اینکه

(۲) انفال / ۶۲ - اگر (دشمن) به صلح تمایل نشان داد شما نیز تمایل نشان دهید و به خداوند توکل کنید ، بدرستیکه او شنوا و آگاه است .

برخی از مسئولان نهضت در دیدارهای مکرر با مقامات مسئول مملکت نظرات و پیشنهادات خود را در مورد جنگ ، در محورهای سیاسی - دیپلماتی ، تبلیغاتی و نظامی و براساس مصالح و منافع ملت ایران ارائه و توصیه نموده‌اند .

نهضت آزادی ، هم‌چنین معتقد است که در موضوعی با چنین ابعاد گسترده‌ای ، مردم و نمایندگان ملت در مجلس شورای اسلامی قطعاً " میبایستی دائم در جریان واقعی پیشرفته‌ها و رویدادها و فعل و انفعالات مختلف مربوطه قرار داشته باشند .

مجلس شورای اسلامی که عصاره فضیلت ملت نام گرفته و " مظهر عدل علی (ع) " خوانده شده است میبایستی در این امر حیاتی بیش از تمامی امور دیگر ناظر و حاضر بوده و تفحص نماید .
اصل هفتاد و ششم قانون اساسی مقرر میدارد :

" مجلس شورای ملی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد " در اوائل شروع جنگ ، مجلس با علاقه و جدیت موضوع جنگ را پیگیری میکرد و مرتباً مسئولان نظامی و غیرنظامی در مجلس حاضر میشدند و گزارشات و توضیحات خود را ، تا آنجاکه امنیت عملیات و برنامه‌ها اجازه میداد ، در جلسات غیر علنی به اطلاع نمایندگان ملت میرسانیدند و نمایندگان نیز متقابلاً نظرات خود را مطرح میساختند .

متأسفانه از تابستان سال ۶۰ به بعد این رویه بکلی متروک گردید و نمایندگان مجلس شورای اسلامی ، جز تعداد بسیار معدودی از نمایندگان که بنا به ملاحظات در جریان مسائل جنگ هستند ، بقیه یا بکلی بی‌خبر و بی‌اطلاع هستند یا اطلاعات آنان از حدود اخبار مطبوعات و رادیوهای داخلی و یا خارجی تجاوز نمی‌کند .

از آنجا که چنین رویه‌ای بنفع مملکت و مسئولان امور و در شان مجلس شورای اسلامی نمیباشد ، و از آنجا که مسئله جنگ از عمده‌ترین مسائل و درگیری‌های کشورمان میباشد و آینده کشور با سرنوشت این جنگ پیوند خورده است .
و از آنجا که اصل هشتاد و چهارم قانون اساسی مقرر میدارد که :

" هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید . "

وهریک از نمایندگان مجلس بر طبق اصل شصت و هفتم ، بشرح زیر سوگند یاد کرده و قسم نامه را امضاء کرده اند :

بسم الله الرحمن الرحيم

" من در برابر قرآن مجید ، به خدای قادر متعال سوگند یاد میکنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد مینمایم که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و میانی جمهوری اسلامی باشم ، و دبعه‌ای را که ملت به ما سپرده بعنوان امینی عادل پاسداری کنم و در انجام وظایف وکالت ، امانت و تقوی را رعایت نمایم و همواره به استقلال و اعتلای کشور و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم پای بند باشم از قانون اساسی دفاع کنم و در گفته‌ها و نوشته‌ها و اظهار نظرها ، استقلال کشور و آزادی مردم و تامین مصالح آنها را مد نظر داشته باشم . "

در تاریخ ۶۱/۶/۱۵ تعداد ۱۱ نفر از نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی طی نامه‌ای درخواست تشکیل جلسه غیرعلنی برای بحث درباره جنگ را نمودند . متن این نامه بشرح زیر است :

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با توجه ب جریان اخیر جنگ تحمیلی عراق و لزوم همفکری و همکاری مجلس شورای اسلامی در این امر حیاتی پیشنهاد میشود یک جلسه غیرعلنی ، قبل از تعطیل تابستانی مجلس ، تشکیل شود و نمایندگان دولت و شورای عالی دفاع نیز حضور داشته باشند .

به این درخواست قانونی و موجه ترتیب اثری ندادند . پس از پایان تعطیلات تابستانی در حدود بهمن ماه ۱۳۶۱ ، از قرار معلوم

بیشازسی نفر دیگر از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی ، که احساس نگرانی از سرنوشت جنگ را می نمودند ، طی نامه ای تشکیل جلسه غیر علنی برای بحث درباره جنگ را درخواست نمودند . اما باز چنین جلسه ای تشکیل نشد .

از آنجا که رویه ریاست مجلس شورای اسلامی در این امر بینهف ملت و مملکت تشخیص داده نشد ، در تاریخ ۶۱/۱۲/۲۳ پنج نفر از نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی طی نامه ای به ریاست محترم مجلس ، رعایت قانون اساسی و قبول درخواست قانونی نمایندگان را توصیه نمودند .

متن این نامه بشرح زیر است :

بسمه تعالی

تاریخ : ۶۱/۱۲/۲۳

شماره : ۱۷۸۸

جناب آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

بطوریکه مسوق هستید در تاریخ ۶۱/۶/۱۱ جمعی از نمایندگان مجلس ، از جمله امضاء کنندگان زیر کتبا درخواست تشکیل جلسه غیر علنی مجلس برای استماع گزارش مربوط به وضعیت سیاسی - نظامی جنگ با عراق و بررسی مسائل آن را تقدیم نمودیم . متأسفانه به این درخواست قانونی و منطقی نمایندگان ، برخلاف مقررات ترتیب اثر داده نشد .

اخیراً هم مسموع شد که تعداد قابل ملاحظه ای از نمایندگان محترم مجلس درخواست مشابهی را نموده اند که مع الاسف ترتیب اثری بآن داده نشده است .

با توجه به انتشار اخبار ضد و نقیض درباره جنگ و اظهار نظرهای متناقضی که توسط مسئولان طراز اول امور مملکت در این مورد شده است و با توجه به اهمیت فوق العاده ای که مسئله جنگ در سرنوشت کشور

دارد ، ما احساس نگرانی نمایندگان مجلس را امری طبیعی و اقدام آنانرا لازم دانسته و معتقدیم که مصالح و منافع فعلی و آتی مملکت ایجاب میکند که بدرخواست نمایندگان در مورد تشکیل جلسه غیرعلنی تمکین شود و مسئله جنگ بطور مقتضی در چنین جلسه‌ای مطرح گردد تا نمایندگان مجلس بتوانند اولاً در جریان این مسئله حیاتی و تاریخی و سرنوشت ساز مملکت گذارده شوند و ثانیاً نظرات خود را پیرامون آن ابراز دارند . ما بحکم وظیفه قانونی خود و برحسب تعهدی که در پیشگاه خدا و ملت سپرده‌ایم جنابعالی را به قبول و اجرای درخواست قانونی نمایندگان مصرا توصیه مینمائیم .

با تشکر والسلام

تهران - ۲۳ اسفند ۶۱

دکتر یدالله سبحانی - مهندس مهدی بازرگان - احمد صدر
حاج سیدجوادی - دکتر ابراهیم یزدی - مهندس هاشم صباغیان

اما متأسفانه بازهم هیچگونه اقدام مشهودی نسبت به درخواستها صورت نگرفت و جوابی هم به نامه داده نشد .
لذا به دلیل اهمیت مسئله ، مجدداً در تاریخ چهارم اردیبهشت ماه ۶۲ ، دوازده نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی طی نامه‌ای درخواست تشکیل جلسه غیرعلنی را تجدید نمودند .

متن این نامه بشرح زیر است :

بسمه تعالی

۱۳۶۲/۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
از آنجاکه نمایندگان مجلس شورای اسلامی باید در جریان جزئیات افور کشور باشند و از آنجا که مسئله جنگ مهمترین مسئله بوده و هرگونه تصمیم‌گیری درباره آن در سرنوشت کشور و جمهوری اسلامی

تاثیر دارد با توجه به اینکه از حدود هشت ماه قبل توسط اینجانبان و عده‌ای دیگر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی درخواست جلسه غیرعلنی شده ولی متأسفانه تاکنون ترتیب اثری داده نشده است ما امضاء کنندگان زیر مصرا درخواست داریم که هرچه زودتر نسبت به تشکیل جلسه رسمی غیرعلنی مجلس شورای اسلامی اقدام فرمائید تا مسئولین مربوط در مجلس حضور یافته و نمایندگان ملت را در جریان مسائل مربوط به جنگ قرار دهند .

متأسفانه به هیچیک از این درخواستها و نامه ها ترتیب اثری داده‌نشده ، حتی از یک جواب کتبی یا شفاهی هم دریغ نمودند .

با توجه به رویدادهای مختلف در مسئله جنگ و تشدید نگرانیها ، وازباب اتمام حجت وانجام تکلیف ملی واسلامی جناب آقای دکتر پیدالله سبحانی نماینده مردم تهران درمجلس شورای اسلامی در تاریخ ۵ خرداد ۶۲ نطق قبل از دستور خود را به این مسئله حیاتی مملکت اختصاص دادند و ضمن شرح اهمیت مسئله جنگ و ضرورت اطلاع ملت ومجلس از مسائل مربوطه ، درخواست‌های مکرری را که برای تشکیل جلسه غیرعلنی مجلس وبحث درباره جنگ شده وترتیب اثر داده نشده بود به اطلاع نمایندگان مجلس و ملت ایران رسانیدند .

پس از بیانات آقای دکتر سبحانی ، ریاست مجلس در رابطه با سخنان ایشان گفتند :

" مطلبی که آقای دکتر مطرح کردند ، مشکلی است . تقاضای جلسه سری کرده‌اند اما در آئین نامه ما چنین چیزی نیست که نمایندگان بتوانند خودشان چیزی را در دستور بگذارند و بگویند این جلسه سری است . مطالبی که در دستور هست ، ده نماینده می‌توانند تقاضا بکنند که در جلسه سری باشد . اما اینکه هر نماینده‌ای یا ده نماینده یا بیشتر خودشان یک مطلبی را مطرح کنند و بگویند این در جلسه سری باشد آئین‌نامه چنین اجازه‌ای را نداده . لاقلاً ساکت

است . مادر هیئت رئیسه مطرح کردیم ، دیدیم راهی برای این مسئله نداریم . آقایان می‌توانند پیشنهادی بدهند که در آئین‌نامه اصلاحی بشود که اگر لازم می‌دانند این باب باز بشود . یکی از نمایندگان - آقای هاشمی قبلا بوده .

رئیس - آن بحث دیگری است . اینکه ایشان فرمودند درست هم هست ، دومرتبه از ماتقاضا شد که جلسه سری تشکیل بدهیم برای بررسی مسئله جنگ . در آئین‌نامه چنین چیزی را تنظیم نکرده‌اند . حالا آقایان پیشنهاد بدهند آئین‌نامه را اصلاح کنیم که بتوانیم از این به بعد اگر اینطور موردی پیش می‌آید یک مورد روشنی داشته باشیم . "

این اظهار نظر ریاست محترم مجلس منطبق با هیچیک از موازین قانونی و مقررات اجرائی مجلس نمیباشد و بنیان منطقی ندارد زیرا بنص اصل ۶۹ قانون اساسی ، اقلا ده نفر از نمایندگان مجلس و یا نخست وزیر و یا یکی از وزیران ، در مواقع اضطراری ، حق درخواست تشکیل جلسه غیرعلنی رسمی را دارند و بمحض چنین تقاضا ، هیئت رئیسه ترتیب تشکیل چنین جلسه را خواهند داد بهمان قسم که در اوایل جنگ و با وجود آنکه آئین‌نامه داخلی فعلی هم بتصویب نرسیده بود ، چند جلسه غیرعلنی در مجلس بنا به تقاضای وزارت دفاع تشکیل گردید .

تصریح قانون اساسی (اصل ۶۹) ایجاب میکند که موضوع مورد تقاضای اقلا ده نفر از نمایندگان برای تشکیل جلسه غیرعلنی خود بخود در دستور کار مجلس قرار گیرد و بهمین نحو هم در اوایل جنگ عمل شده و چند جلسه غیرعلنی تشکیل گردید و حالا اجرای اصل ۶۹ قانون اساسی را موکول بتصویب ماده مخصوص در آئین‌نامه داخلی مجلس کردن برخلاف نص قانون اساسی است و منطقی بنظر نمی‌رسد .

در لزوم انطباق موضوع مورد بحث در جلسه غیرعلنی درخواست شده با موضوع تعیین شده در برنامه هفتگی مجلس ، لزوما متذکر میشود که در دولت

مرحوم رجائی بنا بدرخواست آنمرحوم و درخواست آقای نبوی وزیر مشاور آن دولت جلسات متعدد رسمی غیرعلنی درمشورت راجع به وزیرانی که باید بمجلس معرفی شوند ومسئله گروگانگیری وقرارداد ایران وآمریکا معروف به بیانیه الجزایر وغیره تشکیل شد که هیچ انطباق با موضوعهای معین شده دربرنامه هفتگی کار مجلس نداشت .

غیر از اشکالات قانونی فوق که براظهار نظریاست محترم مترتب است ، همانطور که درنطق قبل از دستور آقای دکتر سحابی توضیح داده شداولین تقاضای تشکیل جلسه غیرعلنی برای رسیدگی بجریان جنگ درتاریخ ۱۵ شهریور ۱۳۶۱ با امضای ۱۱ نفر از نمایندگان تقدیم ریاست مجلس گردید و پس از آن نیز چند بار این تقاضا از طرف عده دیگر نمایندگان و تقاضاکنندگان سابق تکرار گردید . اگر چنین تقاضا ، بفرض محال ، منطبق با مقررات اجرائی مجلس نبود چگونه ریاست مجلس درجلسه رسمی و یا اقلا بطور خصوصی وخارج از مجلس تقاضاکنندگان را متذکر نشدند و نسبت باین تقاضاهای قانونی متعدد و مکرر بی اعتنا وبی توجه مانده اند !

ما معتقدیم با توجه به اهمیت مسئله جنگ ووضعیت فعلی وتأثیر جنگ در سرنوشت ومصالح ومنافع کشور ایجاب می کندکه مردم و نمایندگانشان در مجلس شورای اسلامی ازاین امرحیاتی مطلع و بطور جدی و فعال بر آن نظارت داشته باشند .

وبدلیل اهمیت این مسئله حیاتی واقدام منطقی وقانونی مهم و شایسته ای که توسط جمعی از نمایندگان مجلس صورت گرفته است این گزارش به ملت قهرمان وشهیدپرور ایران تقدیم و قضاوت نهائی را به مردم صاحب بصیرت واگذار می نمائیم .

اللهم وفقنا لما تحب وترضی

نهضت آزادی ایران

۱۵ خرداد ۶۲

نشریات جدید نهضت آزادی

- ۱ - ۷ اسفند سخنرانی چهارنماینده مجلس درامجدیه ۱۶۰ صفحه - ۸۰ ریال
- ۲ - بررسی قانون اراضی شهری ۸۰ صفحه - ۵۰ ریال
- ۳ - نگاهی به اوضاع لبنان ۸۴ صفحه - ۸۰ ریال
- ۴ - یادنامه بیستمین سالگرد نهضت آزادی ایران ۱۳۷ صفحه - ۱۴۰ ریال
- ۵ - شانزده آذر بقلم سردار رشید اسلام دکتر مصطفی چمران ۲۴ صفحه - ۴۰ ریال
- ۶ - زندگینامه سردار رشید اسلام دکتر مصطفی چمران ۴۳ صفحه - ۵۰ ریال
- ۷ - شورای انقلاب و دولت موقت ۸۰ صفحه - ۸۰ ریال
- ۸ - تحلیلی درباره بازرگانی خارجی ۳۲ صفحه - ۳۵ ریال
- ۹ - صفحاتی از تاریخ معاصر ایران
- جلد ۱ - جریان تاءسیس و بیانیهها ۴۴ - ۴۰ ۴۵ صفحه - ۵۵ ریال
- جلد ۲ - نشریات داخلی ۴۴ - ۴۰ ۴۳ صفحه - ۵۵ ریال
- ۱۰ - برخورد با نهضت و پاسخهای ما ۱۱۲ صفحه - ۱۲۰ ریال
- ۱۱ - بررسی سفر هایزر به ایران ۹۶ صفحه - ۱۰۰ ریال
- ۱۲ - بیانیه نهضت آزادی پیرامون دستگیری سران حزب خائن توده
- ۱۶ صفحه - ۱۵ ریال
- نشریاتی که توسط نهضت آزادی توزیع می شود .
- ۱ - بازیابی ارزشها - بقلم مهندس بازرگان جلد اول - ۱۶۰ صفحه - ۱۶۰ ریال
- جلد دوم - ۲۳۰ صفحه - ۱۸۰ ریال
- ۲ - بازگشت به قرآن بقلم مهندس بازرگان
- جلد اول - بنگاه ترجمه و نشر کتاب ۱۵۲ صفحه - ۱۰۰ ریال
- جلد دوم - انتشارات قلم ۱۴۲ صفحه - ۱۴۰ ریال
- ۳ - مسائل و مشکلات اولین سال انقلاب از زبان مهندس بازرگان
- ۴۰۸ صفحه - ۴۸۰ ریال
- ۴ - گزارشی از لبنان - نامه دکتر مصطفی چمران به مهندس بازرگان
- شرکت انتشار - ۴۷ صفحه - ۴۰ ریال
- ۵ - بیعت و شورا بقلم مهندس عبدالعلی بازرگان
- شرکت انتشار ۱۳۹ صفحه - ۱۵۰ ریال
- ۶ - اسماء الحسنی بقلم مهندس عبدالعلی بازرگان
- شرکت انتشار ۹۲ صفحه - ۱۰۰ ریال
- ۷ - اختلاف درامت واحد بقلم مهندس عبدالعلی بازرگان
- انتشارات قلم ۱۰۴ صفحه - ۱۲۰ ریال
- ۸ - اخلاق اسلامی در روابط اجتماعی بقلم مهندس عبدالعلی بازرگان
- انتشارات قلم - ۱۶۰ صفحه - ۱۸۰ ریال

قیمت ۲۰ ریال

مرکز پخش: دفتر نهضت آزادی ایران
تهران - خیابان استاد مطهری - شماره ۲۳۴ تلفن ۸۳۳۷۵۷